

zdaj, priklad na direktne davke po 24 od sto, in 10 odstotkov na davek za vžitino od vina, mošta in mesa potreba. — Posl. Peter Kozler v imenu finančnega odseka poroča o zidani nove norišnice ter predlaga, naj deželni odbor prihodnjemu zboru nasvetuje, kako in kaj. — Dr. Razlag v imenu ustavnega odseka poroča o postavi zaradi vpeljave slovenskega jezika v ces. uradnije in utemeljuje to postavo na vse strani jako temeljito. Tudi to prinesó „Novice“ po stenograf. zapisniku. — Po vsem tem je bila volitev državnega poslanca namesti grofa Koronini-a; izvoljen je bil z veliko večino grof Margheri; dr. V. Zarnik ni volil; — in za tem je bila volitev državnega poslanca namesti dr. Tomana, ki se je poslanstvu odpovedal; izvoljen je bil zopet dr. Toman z 18 glasovi proti 11 glasovom, ktere je dobil od svoje stranke dr. pl. Kaltenegger. Grof Margheri in dr. Toman sta sprejela volitev; dr. Tomanu pa je ta nova volitev bila še posebna zaupnica, ki mu jo je dala večina deželnega zbora za delovanje njegovo v državnem zboru. — Potem so se rešile še nektere prošnje, — al ko je imel deželni glavar odločiti dnevni red za popoldansko sejo, se vzdigne c. kr. deželni predsednik in naznanja zboru, da je po telegrafu od ministra notranjih zadev prejel dopis, v katerem se ima po Najvišem sklepu mahoma skleniti zbor. — Deželni glavar sklene na to s kratkim govorom, v katerem kaže na veliko delavnost zborovo in se c. kr. deželnemu predsedniku zahvaljuje za preprijazno udeležstvo, ter naposled zakliče Njegovemu Veličanstvu „hoch“ in „slava“. In trikrat se ponavljajo ti klici. Potem pa še dr. Toman dodá besedo in se zahvaljuje deželnemu glavarju za nepristransko voditeljstvo in obžalovaje, da, ako je vlada ta nenadni sklep na Najvišem mestu nasvetovala, ni skazala enake pravice našemu deželnemu zboru kakor drugim zborom; ali bodi si kakor koli, svojemu Gospodu in Cesarju kličejo Slovenci vsigdar navdušeni „živio“! In spet se ponavljajo živahni živio-klici.

In tako je mahoma ura odbila zboru že 23. okt., ko vsi drugi so še zborovali. Slovo so tedaj za letos vzeli narodni poslanci s sladko zavestjo, da so zvesto spolnili dolžnost proti domovini svoji, proti narodu slovenskemu — a tudi kot verni sinovi Avstrije. Da-si-ravno jim ministerstvo ni pripustilo v zadnji uri še odkritosrčno in na ustavni podlagi izreči, da zahteva korist domovine in sreča Avstrije premembo ustave, izvedel je to vendar ves svet, in — deželni zbor je dosegel to, kar je hotel.

Dopisi.

Iz Celovca razglasujejo oklic za „Janežičevo ustanovitev“ in priporočajo, naj se po Slovenskem razglasi. Naj ob kratkem razglas povemo.

Prvi se je oglasil Dav. Trstenjak in je sprožil misel, da naj bi Slovenci rajnemu Janežiču postavili spodoben spominek. Trstenjakove misli so te-le: „Naj bi pri vstopu k družbi sv. Mohora prihodnje leto udje razun letnine dali vsaki po 10 nkr., po tej poti bi se nabralo okoli 1300 gl. Za 300 gl. bi se Janežiču omislil spodoben spominek. Letni odstotki od 1000 gl. pa bi se dajali za darilo pisatelju, kateri bi družbi izročil naj boljše delo za natis, in to bi bila vse žive dni: „Janežičeva ustanovitev.“

Tudi odbor družbe sv. Mohora se je hitro potem, ko je njen tajnik Janežič oči zatisnil, te misli poprijel: Janežič mora dobiti spodoben spominek.

Odborniki vsi so se 9. oktobra posvetovali, kako naj se postavi Janežiču spodoben spominek?

Sklenilo se je enoglasno to-le:

1. Naj se Slovenci naprosijo, da naj „Besednik“, kateri je zdaj vdovi in sirotama edina podpora, prav izdatno podpirajo.

2. Naj se Slovenci vabijo, da pošiljajo denarja za „Janežičev spominek.“ Od tega denarja se oberne 300 gl. za spodoben spominek na grobu, kar se pa več nabere, naj se vloži v hranilnico na obresti. Eno polovico teh odstotkov dobiva Janežičeva hči Olga do svoje smerti, eno pa njegov sin Evgen do svojega 30. leta. Odbor, ki nabrani denar oskrbljuje, vzdiga vsako leto obresti iz hranilnice in jih izroča Janežičevi vdovi, dokler vdova ostane in otroka ne postaneta polnoletna.

Vdova mora te obresti obračati za spodobno odgojitev imenovanih dveh otrok. Ko pa vdova umerje ali se omoži, dobi te njene dolžnosti in pravice otrok postavni varh ali jerob. Kader Olga umerje ali pa Evgen 30 let star postane ali pa tudi če prej umerje, napravi se iz tako oprostene polovice ali polovic shranjene istine ali glavnice tako imenovana „Janežičeva ustanovitev“, do ktere ima pravico najpred Janežičeva rodovina in žlahta, potem iz gornje in spodnje Rožne doline, in slednjič sploh na Koroškem rojeni slovenski učenci. Pravica, to ustanovitev ali štipendijo deliti, pripada odboru družbe sv. Mohora.

3. Nabira za „Janežičev spominek“ naj se raztegne na pet let in naj se voli poseben odbor treh gospodov, ki darila v ta namen dajane sprejema in oskerbljuje.

4. Nato nabiro daje družba sv. Mohora celih pet let vsako leto polovico čistega dobička, ki ji po plačanih stroških iz vsakoletnega pošteva ostane.

Tako je sklenil družbin odbor in je — tako mislimo — gotovo ravnal po volji celega naroda slovenskega. Zasluge Janežičeve so nepopisljive za ves narod, — ves narod naj mu tudi stavi spodoben spominek. Janežič je brez vsega dobička delal za ves narod in ni si nabiral zakladov, ki bi jih zapustil svojim otročičem. Od leta 1852. do leta 1868 je brez vse plače čisto zastonj spolnoval težavne dolžnosti tajnikove za družbo sv. Mohora. Časniki, ki jih je na svitlo dajal, niso si dobili nikoli toliko naročnikov, da bi si bil rajni kaj mogel na stran djati za svojo družino. Bolehal in bolehal je leta in leta in tako veliko denarja potrosil na zdravnike in zdravila. Mladim pisateljem, ki so mu pošiljali rokopisov, je plačeval njih izdelke čez mero dobro, da bi jim veselja narejal in jih vnemal za daljše delovanje na polji narodnem. Naročnine, ktero so poverjeniki nabirali po raznih mestih, ni dobival cele, temuč moral je pogostoma zgube terpeti, ktere so znašale sto in sto goldinarjev. Zdaj se lahko verjame, da si Janežič ni nabiral zlata in srebra. Lahko se verjame, da so ga na smertni postelji zdihljeji posilili in solze polile, ko je pomislil, kaj bo z njegovo družino. Naravnost povemo, da smo mu britke ure poslajševali in sladili s tem, da smo mu rekli: Slovenski narod tvoje družine pozabil in zapustil ne bo.

Slovenci!

Na smrti postelji in že umirajoč se je Janežič Vas prijazno spominjal in Vam priporočal svoja dva otroka, ki šteje Olga 14, Evgen pa 8 let. S tem upanjem je Janežič umerl, da se bodo Slovenci usmilili njegovih otrok. Slovenci! ali se je rajni mar motil? Ali ne bote poiskali po vsih kotih in predalih in radi položili za Janežičev spominek poslednjega krajcarja, ki bo služil na čast celemu narodu in sprva podpiral Janežičeve, za njimi pa druge slovenske otroke? Slavni bratje naši Čehi so Zdenki Havličkovi nabrali tavžente za doto in jo poslavlili z imenom: „Hči češkega naroda.“ Nas Slovencev ni sicer toliko kakor Čehov, pa vendar nas je

1 $\frac{1}{2}$ milijon, in ako vsakter le po krajcarju daje, dobimo že lep denar za uboga otročiča in za njima za druge slovenske učence.

Slovenci. Slavimo slavno slavni Slavov slavo! Živila Janežičeva ustanovitev!

Za odbornike, ki bojo nabirali in oskrbljevali podarjeni denar, so se izvolili ti-le gospodje: Dürnwirth Karol, špiritval v Celovškem semenišču, B. C. Rossbacher, trgovec, in Einspieler Lambert, škofji tajnik v Celovcu. Denar naj se pošilja pod napisom: Dürnwirth Karol, špiritval v Celovcu. Vse, kar se pošlje v ta namen, bo razglaševal Janežičin časnik „Besednik“*) in prevzel se bo vsak darček s hvaležnim srcem. Po petih letih se pa položi celi račun od te nabire za Janežičev spominek.

Slovenci! Božja pomoč!

V Celovcu 11. oktobra 1869.

Iz Črnega vrha 26. okt. — Dovolite mi drage „Novice“ mali prostorček, da dopis iz našega kraja 8. oktobra malo popravim in poresničim. Dopisnik se pritožuje, da v naši občini narodne čitalnice ne bralnega društva. Res, da žalibog nimamo še čitalnice; al bralno društvo pa imamo, ker jo podpira naša častita duhovščina, učitelj in pa jaz, in sicer s tem, da smo si naročili veliko časnikov, ki jih lahko vsakter brezplačno čita. Da je učitelj napravo narodne čitalnice oviral, je laž, ker ravno on je bil prvi, ki je Fr. Mikuža pri njegovem hvalevrednem prizadevanju za osnovanje narodne čitalnice podpiral, in je nam tudi obljubil čitalniško petje preskrbovati. Vse je bilo že pripravljeno in mislili smo si, da čitalnica je gotova; al pri nabiranju udov se je pokazalo, da še se pogreša žrtovanje rodoljubov, kajti skoraj vsak je hotel biti le brezplačni ud čitalnici, in tako je zaostala ta jako koristna naprava. Vendar upanja še nismo izgubili, da jo sčasoma ustanovimo. Prečudno pa je to, da ravno dopisnik, ki učitelja graja, se za uda čitalničinega ni bil podpisal. Da naš učenik cerkveno godbo zamudi, da bi kmalu o največjih praznikih tiho mašo imeli, je tudi laž. Svetoval bi dopisniku, naj se le rajši svojega rokodelstva dobro poprime, namesti da laži po svetu trosi. Toliko v pojasnilo.

Anton Plešnar, župan.

Iz Dolenskega 30. okt. ☺ Po časnikih smo brali, da naš poslanec gosp. dr. Zarnik, ko je bila volitev v državni zbor, ni hotel voliti, kakor je rekel iz prepričanja ter se je v tej reči „odločil od narodne večine dež. zbora.“ Mi „mali politiki na kmetih“ sicer ne vemo na tanko presoditi pomena te volitve, mislimo si pa, da národna večina je utegnila imeti tehtne vzroke za to, kar je storila, tem več, ker so tudi Tirolci ravno tako volili. Ali čudili smo se, ko nam te dni „Slov. Nar.“ prinese dr. Zarnikov predlog zastran zjedinjene Slovenije, v katerem izrekoma zahteva, naj se sedanja državna ustava revidira in spremeni po ustavni poti; in po ustavni poti naj se tedaj napravi Slovenija. Mi res nismo, Bog zna kako učeni, al to vsak vidi, da naš poslanec, ki noče v državni zbor voliti, ki pa zahteva, naj se Slovenija naredi po ustavni poti, to je na državnem zboru, je sam seboj v nasprotju. On po takem v eni sapi hoče ustavnost in neustavnost; on hoče ob enem, naj se pred državni zbor nese predlog, a naj se vanj ne hodi. Po naših

*) „Besednik“ izhaja vsak prvi in tretji četrtek v mesecu in velja za celo leto 2 gold. 50 kr., za pol leta pa 1 gold. 30 kr.

„Besednik“ je zdaj začel izhajati v založbi vdove gospé Karoline Janežičeve. Do nje se pošilja naročnina in sploh vse, kar spada v administrativne zadeve, spisi vredništvu namenjeni pa pod vrednikovim imenom. Živo priporočamo „Besednika“ Slovincem. Vredništvo si bo posebno prizadevalo, da bo list kolikor mogoče napredoval. Vred. „Besed.“

mislih je to dvoje nemogoče na enkrat, in se nam zelo dozdeva, da eno ali drugo ni dobro prevdarjeno, drugače bi ne moglo biti take nedoslednosti. Tako mislimo mi. Če se pa znabiti motimo, prosimo, naj se nam, ki le od daleč gledamo in smo kakor gori rečeno, le politiki „minorum gentium, ne zameri.“

Iz notranjskega Krasa 1. nov. Z. — Huda zima tudi nas tare. Kmetovalci imajo še ajdo, dosti repe, korenja in zelja pod snegom, vse to pride gotovo pod zlo, ker je začelo zmrzovati; tudi si niso stelje ne drv napraviti mogli. Letošnje leto bilo je sploh kmetijskemu obdelovanju neugodno. Ubogi kmet celo leto obrača, slabo vreme pa v 2–3 dneh vse obrne, tako, da tukajšnjemu kmetu je in bo gorjé.

Iz Sodrašice 29. okt. B. Št. — Zvečer ob 10. uri smo slišali nekako čudno bobnenje, ki je 2 minuti trpelo, šipe na oknih so se tresle, in zjutraj smo imeli snega pol sežnja debelo. Ljudje pri nas za zimo niso preskrbljeni niti s steljo niti s kurjavo; tudi repa in korenje sta pod debelim snegom.

Iz Ljubljane. (Nenavadno huda zima s snegom) je nastopila letos že cel teden pred vsemi Svetimi. To je velika nadloga kmetijskim gospodarjem, kateri imajo še skoro vso repo in korenje pod debelim snegom, sèm ter tje tudi še zelje, in kje je stelja za živino? Zraven teh velikih nadlog pa je žalosten pogled po vrtilih in gozdih, kjer je sneg polomil sila veliko drevja, ki ni še listja izgubilo. Ker smo pa tudi že mraza imeli do 6 stopinj, ni se nadjati, da bi južno vreme odtajiti moglo ledeno skorjo snegu. S takimi žalostnimi vtiski nastopimo tedaj letošnjo zimo. Še grobov na pokopališču predvčerajnim skor ni bilo moči obiskavati, ker odkidati ni bilo mogoče snegá; društvo „Sokolovo“, ki je z ginljivimi pesmami obhajalo spomin svojih umrlih udov pred velikansko piramido, si je komaj pripravilo potrební prostor.

— Rudarji kranjski so v nedeljo in pondeljek imeli zbor v Ljubljani. Neugodno vreme je bilo krivo, da bilo je le malo deležnikov iz dežele; iz Koroškega so prišli rudarski prvaki. Prihodnjič več o tem zboru.

— Gosp. Rihard Dolenc, Majaron in Piskar so včeraj prišli iz Moravskega domú. Vsi trdijo, da so veliko videli in skusili, kar utegne naše domače predivo povzdigniti do veliko večje cene, ako se bode tako ravnalo, kakor ravnajo na Moravskem. Videli so ondi predivo iz različnih deželá in tudi kranjsko, pa kaj mislite, kako cenijo ondi naš pridelek? — tako, da mu pravijo, da je na pol predivu na pol pa lanu podobno. Tedaj drugo seme in drugačno ravnanje, pa hitro pridemo na boljo stopinjo.

— (Zaupnica gosp. dr. Zarniku.) Gosp. dr. Zarnik je dobil od nekih farmanov ljubljanskega šempeterskega predmestja za svoje delovanje v deželnem zboru zaupnico, ki se brez podpisov bere v „Slov. Narodu.“ Radi privoščimo gosp. doktorju to čast, in prav od srca želimo, da bi si še mnogo zaslug storil na tem polju, sebi na slavo in slovenskemu narodu na korist. Vendar si ne moremo kaj, da bi pri tej zaupnici ne opomnili nekterih reči, ki se z djanskimi drugostranskimi okoliščinami ne ujemajo, in marsikaj drugače razlagajo, kakor je v resnici. In to samo je, kar daje povod temu sestavku, ki zadeva le tiste, ki so zaupnico skladali.

Zaupnica se opira posebno na štiri vzroke, ktere naj posamič malo bolj pogledamo. — Prvo, kar se doktorju v hvalo šteje, je zajeto v stavku, ki se glasi: „Da Vam po Vaše povemo, Vi ste stopili med slovenske, po mnozem trudu že nekoliko obnemogle moči, kakor blagodejno olje v kolesa, ki so začela počasneje gibati.“ — Ta stavek, ki se po svojem zlogu precej

za g. Levstikovo delo razodeva, je naravnost razžaljiv za dr. Zarnika, ker si nemoremo misliti, da bi on tako neskromen bil, da bi tako govoril in s takimi besedami sebe povzdigoval, in svoje tovarše v deželnem zboru poniževal očitno pred svetom. Saj dr. Zarnik predobro vé, in tudi stenografični zapisniki jasno kažejo, kateri so delavci v deželnem zboru, ki ima toliko in mnogovrstnega posla; saj on predobro vé, kako malo jim je še do zdaj njihovo breme zljajšaval, čeravno njegove sijajne govorniške zmožnosti nihče ne bo tajil; in tudi to on dobro vé, da so bili tudi tisti predlogi, katere je on v deželnem zboru stavil, v narodnem klubu popred posvetovani, formulirani in sklenjeni. To vse on dobro vé, in zato smo trdno prepričani, da ga je zaupnica, ki mu lasti, kar si on sam nikakor ne more lastiti, le razžalila. — Drugi vzrok zaupnici, da je le „neustrašni pogumnosti“ dr. Zarnika zahvaliti, da je deželni zbor vsaj malo ene resolucije prinesel, je spet resnici naravnost vprek, ker zastran tega, da naj se resolucija sklene, v narodnem klubu nikoli ni bilo dvombe, nobenega vpiranja, zastran tega je bil ves klub ene misli, prašalo se je le to, kakošna naj ona bo. — Za tretjo slugo povdarja zaupnica, da je bil dr. Zarnik edini, kateremu se je resolucija, po narodnem klubu sklenjena, pretesna zdela. Al tudi to ni res, kajti tisti predlog, ki je bil po časnikih rasglašen za dr. Zarnikov predlog, ni bil od njega, ampak od dr. Koste, kateri ga je izdelal, in v klubu nasvetoval; a dr. Zarnik je ta predlog, še le potem za svojega pobral, ko ni bil v klubu sprejet, in po dr. Kosti samem popuščen. — Sploh pa moramo opomniti, da bi ta predlog, kar je nam znano, po klubovih pravilih celó ne bi smel razglasiti se, ker so si vsi klubovi udje dvakrat kot „mož beseda“ obljubili, da ima to, kar se v klubu godi, tajno ostati, kar je tudi za omenjeni predlog veljalo tem bolj, ker je dr. Zarnik v klubu izrekoma obljubil, da ga v deželnem zboru ne bo stavil. — Zatoraj je bil tudi tisti pristavek po časnikih, da bi bil dr. Zarnik ta predlog v deželnem zboru postavil, in da je bilo upanje, da bi bil tudi sprejet, do čistega izmišljen in neresničen. — Tudi to ni res, kar se v zaupnici med vrsticami, v „Slov. Nar.“ pa naravnost narodni večini očita, da iz zgolj bojazljivosti, (o kateri ni nikjer nikakoršnega sledú čuti niti v obnašanju niti v govorih naših poslancev — glej štenograf. zapisnike) dr. Zarnikovega, prav za prav dr. Kostovega predloga ni sprejela. Razlogi so bili vsi drugi. Predlog ni bil sprejet zato, ker v svoji drugi točki zahteva, naj se slovenski deli Koroškega in Stajarskega od teh dežel odtrgajo in s Kranjskim v novo državno-pravno skupino z imenom „Slovenija“ združijo. Narodna večina nikakor ni prezirala želje in potrebe slovenskega naroda po združenju, katero jej je zmirom bilo in bode vzor, za katerem teži in kateri je tudi izrazen v resoluciji narodne večine (glej 43. list „Nov.“ stran 350.); al ona je morala tudi pripoznati, da kaj takega zahtevati deželni zbor kranjski po svoji sedanji ustavi po svoji sedanji kompetenciji nima pravice, tako malo, kot bi smel koroški ali štajarski zbor zahtevati kosove kranjske ali goriške zemlje; ona se je morala nadalje ozirati na Čeha in Poljake, ki za zdaj še ne pritrjujejo načelu, da bi se historijske dežele po narodnosti trgale, ki tedaj ne bi podpirali zdaj pri nas, kar pri sebi nečejo. Kaj bi nam pa tak sklep pomagal, ki ne nasprotuje samo Nemcem, ampak tudi Čehom in Poljakom, to zrelemu politiku ni težko presoditi. To so bili razlogi, katerih važnost je tudi dr. Kosta pripoznaval, in katerih dr. Zarnik ni neovrgel, ne ometaval. — Četrty vzrok zaupnici je naposled ta, da dr. Zarnik edini ni volil za državni zbor. To je

sicer res; al vendar se nam zdi, da šempeterski farani tudi v tej reči dr. Zarnika ne sodijo po vse prav. On je res se zdržal volitve, al to samo za-se, on pa ni nasprotoval, da bi drugi ne volili, on ni ne v klubu ne v zboru predlagal, da bi se ne volilo; in v svojem predlogu, ki ga je pobral po dr. Kosti, on ustavno pot naravnost povdarja. Iz tega je pa jasno, da po njegovi misli tudi pot, ki so jo v tej reči odbrali njegovi zborni tovarši, z ozirom na sedanje okoliščini, ni kriva. — Tako smo pretehtali zaupnico na vse strani, in se nadjamo, da smo z svojo odkritosrčno besedo ustregli tako dr. Zarniku kakor sploh javnosti, ker smo „sine ira et studio“ resnico povedati in dati „vsakemu svoje.“

— („Slov. Nar.“) še noče prevideti, da so „Novice“ imele popolnoma prav, ko so ga zadnjič zaradi nepremišljenih napadov na gosp. Svetca in národno večino kranjskega deželnega zbora zavrnila. Mi se tudi ž njim ne bomo v dolge prepire spuščali, le na kratkem rečemo to, da tiste misli, katere on gosp. Svetcu podtika in po kateri ga znači Ziemialkovskemu, v predlogu narodne večine, za katero gosp. Svetec solidarno stoji, nikjer ni; tudi je gosp. Svetec ni ne v poročilu ne drugej nikoli izustil. Pred bi se našla v predlogu gosp. dr. Zarnika, ki ustavno pot naravnost zahteva, pa vendar — se vé da — ni bilo brati, da bi mu „Slov. Nar.“ zaradi tega kaj očital. Ali je tedaj treba jasnejega dokaza, da vse namenjeno napadanje je brez razloga, krivično? — Spoštovaje sicer popolnoma svobodo tiska, po kateri vsak, kdor koli more kritikovati kakor mu drago, si vendar ne moremo kaj, da ne bi apelovali na pogum časnikarskih pisateljev in da ne bi izrekli želje, naj bi vsak, kdor kritikuje delovanje kake osebe, podpisal svoje ime. To bi bilo — kakor Nemec pravi — „Mann gegen Mann mit offenem Visir“, in bralci bi potem kakor kritikovane poznali tudi kritike. To bi stvar jako razjasnilo: kritika bi tem večo vrednost imela ali pa tudi nobene; videlo bi se tudi, ali izvira le od kake koterije, ktera zmirom hvali ali zmirom graja, pa naj bi raje kaj družega sebi primerne počela namesti da jezdi politiko, ali pa da izvira od različnih nepristranskih mož, katerih ne vodi oseben odium. Taka kritika bi tudi velik vspeh imela na kritikovanega, kajti cenil jo bo po vrednosti, — tako pa mu je za-njo toliko mar kot za lanski sneg; napiše se obrekovanj na cente papirja, stvar pa ostane kakor je bila.

— (Iz katoliške družbe). Vsled družbinih pravil bode za to leto véliki shod v sredo 24. listopada popoldne ob 5. v čitalniški dvorani. Odbor to naznanja častitim družnikom in jih ob enem vabi, naj bi obilno na shod prišli. — Tisti p. n. gg. družniki, kateri mislijo na velikem shodu kake predloge staviti (kaj nasvetovati), naj blagovolijo taiste najdelj do 10. listopada pisane poslati odboru, ali jih pa družbinem predsedniku besedno sporočiti, ker pozneje poslani ali naznanjeni ne grejo več na dnevni red, o tem pa se ne obravnava na shodu, kar ni na dnevni red postavljeno. — Vstop je dopuščen le po skazanji vstopnice.

V Ljubljani 10. vinotoka 1869.

Za odbor: Vil. grof Wurmbbrand.

— (Društvo „Sokola“) napravi prihodnjo soboto, 6. dan t. m., na spomin obletnice svoje v čitalnični dvorani besedo s plesom. Vabijo se k tej veselici vsi čestiti članovi čitalnice in „Sokola“. Odbor.

— Pri turnarskih vajah se je te dni mlad fantič, učenec 4. razreda Št. Jakobske šole in sin dr. R., vrat zlomil, tako, da bode revež brž ko ne umrl. Ali je tej nesreči to krivo, da je učitelj turnarjev premalo pazil ali da je fantič sam kaj nerodnega počel, ne vemo, to

pa vemo, da tudi brez turnarskega prekucevanja v šolah so bili fantje zdravi in močni. Javaljne bodo stariši, katerim se taka ali enaka nesreča primeri, hvaležni za to modêrno izrejo otrok!

— (Naznanilo.) Podpisani odbor naznani, da se dobivajo pri njemu sledeče za možki zbor sestavljene pesmi. Cena za en glas je po 5 soldov. 1. zvezek obsega: „Na boj“ od Förster-ja, „Večerna“ od Rihar-ja, „Zapuščena“ od Ipavic-a. 2. zvezek obsega: „Na morju“ od Jenko-ta. 3. zvezek obsega: „Urá“ od Glinka, „Slovan“ od Vašak-a, „Strunam“ od Jenko-ta. 4. zvezek obsega: „Samo“ od Förster-ja, „Plahe deklice“ od Horak-a. 5. zvezek obsega: „Nad zvezdami“, pogrebna pesem od Gruntman-a, „Psalm“ od Grbec-a, „Na gomili“, pogrebna od Kreutzer-ja.

Pevski odbor čitalnice ljubljanske.

— Po odhodu dr. Uranitscha se je število advokatov pomnožilo za dva v Ljubljani, kjer sta dr. Jožef Sajovic in dr. K. Ahačič svoje odvetniške pisarne odprla.

— Že omenjene pesmi dobro znanega g. Stritarja so ravnokar v okusni obliki na svetlo prišle.

— (Nauk v petji.) Drugi del pevske šole g. Ant. Förster-ja, pevovodja ljubljanske čitalnice, je prišel ravnokar na svetlo. V kratki lahko umevni besedi obsega ta del: Različnost intervalov, razloček med dur in mol, paralelne dur- in mol-tone, melodične mol-škale s trizvoki, vaje v duru in molu, vaje v enharmoničnih tonih, pregled tonovih načinov, 10 triglasnih vaj iz vseh slovanskih narečij, glasbene olepšave, akcent, pregled oktav, v katerih glasovi pojó in stare tone, ki se rabijo v starodavnih koralih. Pridana so kratka vodila, kako naj se poje, vsakdanje vaje za olepšanje glasú, in konečno imenik tujih besed in skrajšb, ki se rabijo v muziki. Prvi in drugi vezek obsegata na 64 stranéh, kakor je iz omenjenega videti, bogat zaklad za vsacega prijatelja petja, in je ta knjižica posebno priporočati vsem, ki se učé sami in ki učé druge petja. Našli bodo v njej vse na kratko in umevno razloženo, česar potrebujejo. Dobiva se ta vezek, kakor tudi prvi pri izdajatelju samem ali pa pri g. Giontini-u. Cena vsacega vezka je 50 krajc. Naj sežejo pridno po tej knjižici tisti, katerim je namenjena.

— (Poziv.) Častiti gospodje, kateri so prejeli oglasnice zaradi „Slov. doma“, pa jih še niso nazaj poslali, so prošeni, vrniti jih do 20. novembra t. l., da se kmalu potem skliče občna skupščina. Pri tej priliki dalje prosimo, živo pred očmi imeti veliko in vsestransko važnost in korist nameravanega početja. Konečno še opomnimo, da se na eno in isto oglasnico lahko zapiše mnogo deležnikov.

— (Poslano.) Na moje vprašanje zaradi mestne peticije je v sobotnem listu „Tagblatt“ zavil odgovor tako, kakor da bi ne bil razumel vprašanja. Ne zategadel sem stavil očitno vprašanje, da ne bi bil vedel, da se je ono mestno pismo založilo; vprašanje je segalo le v hudobno sumičenje „Tagblattovo“, da je kak odbornik ga „nalašč poskril“, čeravno je bilo v deželnem zboru jasno razloženo kako in kaj. Da dr. Tomana ni videl tega pisma, — da ga jaz nisem videl, to je konstatirano popolnoma, in tudi dr. Costa ga ni videl, čeravno se mu je po pomoti pisarnice vpisalo v njegov zapisnik. Čemu tedaj pri jasnem položaji hudoben sum valiti na odbor, in to ne samo enkrat, ampak večkrat? Čenima „Tagblatt“ poštenjega izgovora za svoje pisarije, kakor to, da „časnik sme po svoje obračati stvari kakor hoče“ — je to pač privilegija, s katero se le listi „Tagblattovega“ značaja ponašati morejo. Če pa „Tagbl.“ pravi, da „kardinal-punkt“ pri tej stvari je ta, da predlog deželnega odbora so napadali odborniki sami, je to po razloženih antecedencijah

prav naravna prikazen, kterej bi bil mogel in moral oni odbornik v okom priti, ki je dobro vedel, da sem se jaz odločno izrekel zoper ta predlog in zaradi kterege se dr. Tomana še poprašalo ni. Celó abotna pa je pritiklina, češ, da sva se dr. Costa in jaz hotla pred mestjani zdaj „lepa storiti“, ker sva zoper predlog glasovala. Naji kakor dr. Tomana navdaja dobra zavest, da smo storili svojo dolžnost, dolžnost mestjansko, da smo odvrnili nesrečo od mesta, da se sedanja čas in brez potrebe ne prodá mestno posestvo, katero bo čedalje več vrednost imelo. To nam je potrdilo že mnogo mestjanov.

Dr. Jan. Bleiweis.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Cesar je bil v Carigradu sijajno sprejet; 1. dne t. m. se je podal v Atene. Grof Beust se vrne na Dunaj, ker cesarski armadi v Dalmaciji ne gré po sreči in se je večih homatij bati, ako naša armada z dovoljenjem sultanovim stopi na turško zemljo, da od te strani napade upornike, pa se temu početju zoperstavi ruska vlada. — Deželni zbori so večidel pri kraji; tirolskemu se je ravno to zgodilo kakor kranjskemu: zaprli so ga mahoma, ko je razpravljajal resolucijo svojo. — Stajarski slovenski poslanci so — in to po pravici — zapustili en teden pred sklepom zbor zato, ker so jih nemškutarji imeli le za peto koló, zaničevaje vse narodne pravice. — Pemski (nemški) in galiciški zbor sta naredila adresu do Njih Veličanstva cesarja, ki ste si prav narobe: uni koledva za decembersko ustavo, ta pa jo odstranjuje. — Iz goriškega zbora nas je osupnila nesloga med slovenskimi poslanci: dr. Tonkli in dr. Žigon sta stavila vladi interpelacijo zaradi „Slovenije“, poslanec Črne pa je v imenu večine slovenske razglasil, da se ne vjemajo z interpelacijo. — Kakor se sliši, ne ostane general Wagner dolgo več deželni glavar v Dalmaciji; mož važnemu poslu ni kos. — Iz vojaške granice se čuje vedno več glasov zoper to, da se granica Magjarom za ljubo koscema raztrga. — Na Ogerskem Magjarom vladno veselje kalé med nezadovoljenimi narodi v zadnji čas posebno Romani. Njih vojaški novinci za deželno brambo nočejo prisegati. Agitacija zoper magjarsko tlačenje se širi zlasti po kmetih. — Skor po vsem svetu je nastopila huda zima.

Žitna cena

v Ljubljani 30. oktobra 1869.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 90 — banaške 5 fl. 50. — turšice 3 fl. — soršice 3 fl. 26. — rži 2 fl. 90. — ječmena 2 fl. 60. — prosa 2 fl. 70. — ajde 2 fl. 60. — ovsa 1 fl. 80 — Krompir — fl. —.

Žitna cena

v Kranji 30. oktobra 1869.

Vagán pšenice 5 fl. 50. — rži 3 fl. — ječmena — fl. —. — ovsa 1 fl. 90. — soršice 3 fl. —. — ajde 2 fl. 60. — prosa 2 fl. 60. — krompirja 1 fl. 30. — fižola 3 fl. 54.

Kursi na Dunaji 2. novembra.

5% metaliki 59 fl. 90 kr. Ažijo srebra 122 fl. — kr.
Narodno posojilo 59 fl. 90 kr. Cekini 5 fl. 93 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu 30. oktobra 1869: 18. 33. 27. 46. 77.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 13. novembra 1869.